

Схвалено педагогічною радою
Протокол № 21 від 30.08.2018



ЗАТВЕРДЖЕНО

керівник гімназії № 46

Людмила КРУГЛА

наказ від 31.08.2018 № 182р

Положення

**про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
Запорізької гімназії №46 Запорізької міської ради Запорізької області**

1. Загальні положення

- 1.1. Положення про академічну доброчесність в Запорізькій гімназії №46 (далі – Положення) визначає норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування осіб, що працюють та навчаються в Запорізькій гімназії № 46.
- 1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту гімназії, Правил внутрішнього розпорядку, Колективного договору.
- 1.3. Положення закріплює норми поведінки безпосередньо у трьох основних сферах: освітній (навчальній), науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).
- 1.4. Метою Положення є формування в гімназії демократичних відносин між учасниками освітнього процесу та співробітниками гімназії, забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та зміцнення авторитету та іміджу гімназії.
- 1.5. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу в гімназії.
- 1.6. Педагогічні працівники та здобувачі повної загальної середньої освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу Запорізької гімназії № 46, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

2. Поняття та принципи академічної доброчесності

- 2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.
- 2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в гімназії необхідно дотримуватися наступних принципів:
 - демократизм;
 - законність;
 - соціальна справедливість;
 - рівноправність;
 - гарантування прав і свобод;

- професіоналізм та компетентність;
- партнерство і взаємодопомога;
- повага та взаємна довіра;
- відкритість і прозорість;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.3. Кожен учасник освітнього процесу наділений правом вільно обирати свою громадську позицію, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів.

2.4. Гідним для учасників освітнього процесу є:

- шанобливе ставлення до символіки гімназії: гімну, прапору;
- дотримання Правил внутрішнього розпорядку;
- культура зовнішнього вигляду співробітників та учасників освітнього процесу;
- дотримання правил високих стандартів ділової етики у веденні переговорів, у тому числі телефонних.

2.5. Неприйнятним для учасників освітнього процесу є:

- навмисне перешкоджання навчальній та трудовій діяльності;
- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю;
- підробка та використання підроблених офіційних документів;
- перевищення повноважень, що передбачені посадовими інструкціями;
- ведення в закладі політичної, релігійної та іншої пропаганди;
- використання мобільних телефонів під час навчальних занять, нарад або офіційних заходів;
- вживання алкогольних напоїв, наркотичних речовин, паління у закладі, поява у стані алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння;
- пронесення до закладу зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини.

3. Забезпечення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу

3.1. Дотримання академічної доброчесності *учасниками освітнього процесу* передбачає:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції України, чинного законодавства України;
- утвердження позитивного іміджу гімназії, примноження її традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціональне використання навчально-матеріальної бази гімназії;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про методики і результати власної навчальної (творчої, наукової) діяльності;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне й неупереджене оцінювання результатів навчання;

- надання якісних освітніх послуг з використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики.

3.2. Дотримання академічної доброчесності *здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та грамотно посилаючись на них;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- особисту присутність на всіх уроках, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- користування інфраструктурою гімназії відповідально, економно та за призначенням;
- сприяння збереженню та примноженню традицій гімназії, зміцнення її іміджу власними досягненнями у навчанні, спорті, творчості;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності.

3.3. Дотримання академічної доброчесності *педагогічними працівниками* передбачає:

- надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти;
- повагу до осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, походження, інших обставин;
- дотримання законодавства із запобігання корупції, уникнення конфлікту інтересів;
- обов'язкову присутність, активну участь на засіданнях педагогічної ради та колегіальну відповідальність за прийняті управлінські рішення;
- підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, підвищення фахової компетентності;
- об'єктивне і неупереджене оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- не розголошення конфіденційної інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;
- дотримання норм про авторські права;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

3.4. Дотримання академічної доброчесності *батьками здобувачів освіти або особами, які їх замінюють* передбачає:

- виховання у дітей поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів однокласників, учнів інших класів, учителів та інших людей;
- виховання відповідального ставлення до власного фізичного та психічного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля, формування навичок здорового способу життя;

- формування у дитини культури життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді, а також таких загальнолюдських цінностей, як справедливість, патріотизм, гуманізм, толерантність, працелюбство;
- виховання поваги до державної мови та державних символів України, усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, Статуту гімназії, правил внутрішнього розпорядку;
- сприяння виконанню дитиною освітньої програми та досягнення дитиною передбачених нею результатів навчання, самостійного виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

4. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності

- 4.1. З метою виконання норм цього Положення в Запорізькій гімназії створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі Комісія).
- 4.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції Адміністрації гімназії щодо накладання відповідних санкцій.
- 4.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку, цим Положенням.
- 4.4. Склад Комісії затверджується наказом директора на підставі рішення педагогічної ради, ради гімназії, органів учнівського самоврядування.
- 4.5. Строк повноважень членів Комісії визначають органи самоврядування гімназії.
- 4.6. До складу Комісії входять всі учасники освітнього процесу:
 - 3 педагоги;
 - 3 учні;
 - 3 батьків або осіб, які їх замінюють.
- 4.7. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.
- 4.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання, які проводяться на наступний (робочий) день після отримання звернення. Питання щодо відкритості засідання вирішує комісія.
- 4.9. Учасники освітнього процесу можуть звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, посада, клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.
- 4.10. Рішення комісії є правомірним за умови присутності на її засіданні не менше 2/3 загальної кількості членів комісії. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.
- 4.11. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу академічної доброчесності.
- 4.12. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення.

Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

4.13. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та науково-дослідницької діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та науково-дослідницьку діяльність гімназії;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) документів Запорізької гімназії № 46.

5. Відповідальність за порушення та контроль за дотриманням академічної доброчесності

5.1 За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

5.2. Формами проявів академічної недоброчесності є:

- академічний плагіат;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних робіт, досліджень);
- порушення методики виконання досліджень;
- академічна фальсифікація та фабрикація - публікація вигаданих результатів досліджень, будь-яких даних з питань освітнього процесу;
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів;
- наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;
- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом.

5.3. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань.

Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень.

Перевірці на академічний плагіат підлягають: навчальні (доповіді, реферати тощо), науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти уроків та виховних заходів, що готуються до друку, рукописи статей, тези доповідей, які надсилаються до редакцій фахових видань).

Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють заступники директора з навчально-виховної роботи.

Форми академічного плагіату:

- використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;
- цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;
- спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;
- представлення в якості власного твору (есе, дослідницької роботи, творчого проекту, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки.

5.4. Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

- посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
- використання під час контрольних робіт заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- списування - використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної тощо);
- повторна публікація своїх наукових результатів.

5.5. Академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

5.6. Академічне хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. У свою чергу, неправомірна вигода – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

5.7. Конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може

вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

5.8. Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

5.9. Службова недбалість – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

5.10. Зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

5.11. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники притягаються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна та кримінальна;
- відмова у встановленні педагогічної категорії чи присвоєнні педагогічного звання;
- позбавлення встановленої педагогічної категорії чи присвоєного педагогічного звання;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

5.12. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі повної загальної середньої освіти притягаються до таких форм відповідальності:

- попередження;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, семестрового тощо);
- повторне проходження відповідного компонента освітньої програми.

6. Заходи з попередження, виявлення

та встановлення фактів порушення академічної доброчесності

Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в запорізькій гімназії № 46 використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

- ознайомлення учасників освітнього процесу із цим Положенням;
- інформування здобувачів повної загальної середньої освіти, педагогічних працівників та батьків про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- розповсюдження методичних матеріалів;
- проведення просвітницької діяльності із здобувачами повної загальної середньої освіти з питань правильності написання дослідницьких, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- перевірка творчих робіт на предмет академічного плагіату, тощо.

7. Заключні положення

6.1 Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки.

6.2 Це Положення затверджується рішенням педагогічної ради школи та вводиться в дію наказом директора школи.

6.3 Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені за поданням до педагогічної ради гімназії та вводяться в дію наказом директора школи.